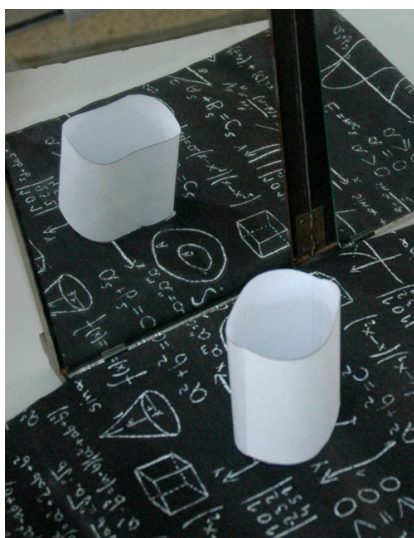

7. OBJEKT V ZRCADLE

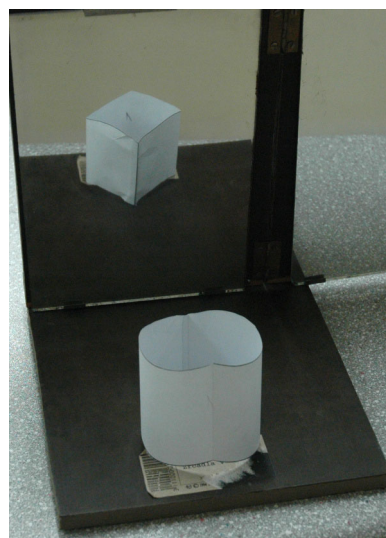
... aneb šálí nás zrak?

Tvar předmětu, který pozorujeme, je ovlivněn úhlem pohledu. Při pohledu shora vypadá předmět jako jakási kombinace čtverce a kružnice nebo jako čtverec s velmi zaoblenými vrcholy. Za vznik dané iluze mohou tvary hran předmětu – přední polovina tvaru je vypuklá, zadní polovina tvaru je dutá nebo naopak. V závislosti na úhlu pohledu na příslušné hrany budou tyto hrany vypadat buď delší nebo kratší, a tedy se budou jevit buď hranaté, nebo zaoblené.

Pokud není za předmětem umístěné zrcadlo a nevidíme zadní stranu, oko si přizpůsobí a mozek domyslí obraz podle přední strany. Díky zrcadlu pozorujeme přední i zadní strany předmětu odděleně a obraz, který vidíme, je proto pro pozorovatele matoucí, protože si opět mozek „domyslí“ druhou polovinu podle zrakového vjemu. Tak vidíme dva odlišné útvary před a za zrcadlem.

obr. 4

obr. 5

Těmito iluzemi se zabýval americký psycholog polského původu Joseph Jastrow. Jastrow je známý různými objevy v oblasti experimentální psychologie, designu experimentů a psychofyziky. Zabýval se také fenomény optických klamů a v jeho díle byla buď nově objevena, nebo zpopularizována řada i v současné době známých optických klamů. Jedním z nejznámějších je Jastrowova „bumerangová“ iluze. Takzvaná Jastrowova iluze trápila vědce už na konci 19. století. Obrázek vyvolávající příslušnou iluzi je tvořen dvěma nebo několika identickými oblouky, přičemž spodní oblouk se vždy zdá být větší.